

JOSEP ROVIROSA OLIVÉ, secretari general de la Fundació Consell de la Informació de Catalunya,

CERTIFICA: Que en relació a l'expedient núm. 14/2021 els membres del Consell de la Informació de Catalunya van adoptar per unanimitat i en reunió virtual online de data 6 de juliol de 2021 el següent acord, segons la documentació de l'expedient:

Expedient núm. 14/2021

ASSUMPTE: Queixa de la sra. M.P. relacionada amb el programa de ràdio "El món a Rac1" de Jordi Basté per la confusió que li crea el fet que es faci la recomanació d'uns llibres dies abans de Sant Jordi i no saber si es tracta d'una notícia cultural o bé publicitat

ANTECEDENTS

Amb data 22 d'abril de 2021 es rep per e-mail una queixa signada per la sra. M.P. on s'expressa l'estranyesa pel fet que al programa de Jordi Basté de RAC-1 s'hi inclogui un esment elogiós d'una novel·la en el curs d'un diàleg entre el presentador i la periodista Emma Aixalà, i es formula la sospita que es pugui tractar de publicitat. Es pregunta la persona que formula la queixa: "*Això és publicitat, o és una notícia o és una secció de recomanació de llibres? L'editorial paga perquè es digui aquest text? No queda clar. M'ha passat altres vegades...*"

La signant facilita aquest enllaç per accedir al programa, i assenyala que és al minut 39.45 quan es pot escoltar el fragment posat en qüestió:

<https://audioserver.rac1.cat/get/aa07453b-5e1a-4567-b0ac-105ccb28425d/1/2021-04-20-el-mon-a-rac1-7h.mp3?source=WEB&download>

AL·LEGACIONS

Demanades des del CIC les al·legacions pertinents al mitjà, aquestes van ser exposades en una carta datada el 19 de maig signada per Elisabeth Sabanes, controller de Radiocat XXI, amb còpia a Jaume Peral, director general de les emissores del grup Godó.

A la carta s'hi inclouen els següents punts:

1. Es tracta d'una menció publicitària.
 2. Aquesta menció està perfectament marcada per la sintonia que només es fa servir quan hi ha aquest tipus de mencions dins del programa.
 3. Tal com estableixen les recomanacions del Consell de la Informació de Catalunya aquesta menció està separada del contingut informatiu del programa.
 4. La persona que fa aquesta menció publicitària és la persona que, al programa, només fa aquest rol.
 5. La menció és un format publicitari perfectament legal contemplat a la Llei General de Publicitat. Aportem altres exemples de mencions, efectuades per la mateixa persona, en els que també s'aprecia la "marca diferenciadora de publicitat"
- Efectivament, la senyora Cabanes remet enllaços que permeten comprovar que aquest format és utilitzat de forma habitual, i sempre amb el mateix indicatiu sonor, el que anomena "marca diferenciadora de publicitat".

PONÈNCIA

Ens trobem davant d'un cas molt semblant als que en altres ocasions han estat dictaminats pel Consell (per exemple els "diàlegs" que els presentadors estrella de formats radiofònics han mantingut amb una suposada portaveu de El Corte Inglés).

En aquests casos, el Consell ha qüestionat la fórmula des d'una perspectiva ètica perquè, més enllà de la seva empara legal, s'ha considerat que el públic podia fer una interpretació equívoca de l'espai, sobretot quan aquest està presentat per un periodista de prestigi que confereix credibilitat a través de la seva veu.

A les al·legacions presentades es fa referència al fet que la veu de la persona que elogia els llibres és sempre la mateixa, i que aquesta és l'única intervenció que té en el programa. Tanmateix, es fàcil de comprovar que aquesta persona és una periodista que ha presentat i presenta altres programes de RAC-1 i que tant el seu nom com la seva veu poden resultar familiars als oients habituals de l'emissora. Aquest fet, doncs, lluny d'alleujar el capteniment deontològic del mitjà, més aviat l'agreuja. Ens hem de referir més al mitjà i al director del programa que no pas a la mateixa periodista, en ignorar les condicions professionals en què ha de realitzar aquesta funció dins del programa "El món a RAC-1".

D'una altra part, a les al·legacions que presenta l'emissora es fa esment d'aquesta "marca diferenciadora de publicitat", que cal suposar que és la breu sintonia que sona abans de l'espai. Resulta prou evident que per als oients aquesta indicació sonora no té cap significat especial, per més que sempre s'usi la mateixa. La esgrimida separació de la menció publicitària respecte a la part informativa de l'espai és inapreciable per al públic, tenint en compte sobretot que la continuïtat discursiva ve donada per la veu del conductor del programa, aquesta sí perfectament identificable.

Tenint en compte totes aquestes consideracions i els precedents existents a l'història dels seus acords, el Consell de la Informació de Catalunya adopta el següent

ACORD

Vista la queixa presentada respecte a la inclusió d'un esment publicitari dins del programa "El Món a RAC-1" presentat per Jordi Basté, el CIC resol que aquesta pràctica incompleix el principi 7 del Codi Deontològic.

I per que així consti s'estén la present certificació, amb el vistiplau del president, a Barcelona en data 6 de juliol de 2021. Certifico.

Vistiplau

Josep Carles Rius
President

Josep Rovirosa
Secretari General